

รายงานผลการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติงานวิจัย ดูงาน ประชุมและสัมมนา ณ ต่างประเทศ ของข้าราชการกรมอนามัย

ชื่อ-สกุล นางสาววรรณ อัครสุต ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการ

หน่วยงาน สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

ชื่อหลักสูตรการศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติงานวิจัย /ชื่อการประชุม สัมมนา และดูงาน

หลักสูตรการเสริมสร้างคุณลักษณะส่วนบุคคลและทักษะการทำงานสำหรับข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง (HiPPS)

รายนามผู้ไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติงานวิจัย ดูงาน ประชุมและสัมมนา ณ ต่างประเทศ

1.นางสาววรรณ อัครสุต ทันตแพทย์ชำนาญการ สำนักทันตสาธารณสุข

2.นายผไท เจริญสุข นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

ระหว่างวันที่ 22-28 เมษายน 2561 แหล่งงบประมาณ ทบ.พ.

สถานที่ Nanyang Technological University สาธารณรัฐสิงคโปร์

วัตถุประสงค์ของ HiPPS

- 1.เพื่อดึงดูด รักษา และจูงใจคนเก่ง คนดี มีผลงานเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะให้อยู่ในราชการ
- 2.เพื่อพัฒนาข้าราชการพลเรือนผู้มีความรู้ความสามารถสูงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
- 3.เพื่อเตรียมผู้นำซึ่งมีคุณภาพในจำนวนที่เพียงพอสำหรับการเป็นนักบริหารระดับสูง และผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติงานวิจัย ดูงาน ประชุมและสัมมนา ณ ต่างประเทศ

หัวข้อหลักในการอบรม คือ “China and its impact in the region” และ “Singapore’s experience in Smart Nation”

China and its impact in the region

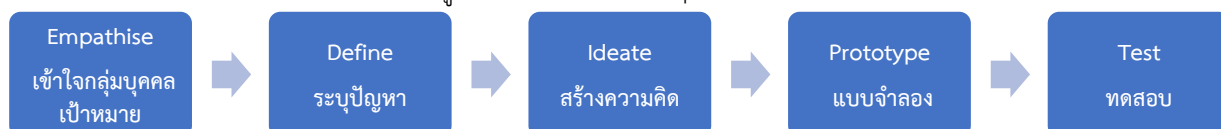
One Belt and One Road (OBOR) หรือ Belt and Road Initiative (BRI) หรือ เส้นทางสายไหมศตวรรษ 21 เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักที่สาธารณรัฐประชาชนจีนประกาศแนวคิดตั้งแต่พ.ศ. 2556 เพื่อเชื่อมต่อเส้นทางสายไหมในอดีต เชื่อมโยงทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา ประกอบด้วย 2 เส้นทาง คือ เส้นทางทะเล และเส้นทางบก รัฐบาลจีนได้ขับเคลื่อนผ่าน 3 แผนงาน คือ 1.การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่างประเทศ 2.การจัดสรรแหล่งเงินทุนเพื่อการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และ 3. การสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานจำนวนมาก เช่น ท่าเรือ ถนน ทางรถไฟ และท่อส่งก๊าซและน้ำมัน เป็นโครงการที่ครอบคลุมร้อยละ 65 ของประชากรโลก และหนึ่งในสามของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ของทั้งโลกรวมกัน

ดังนั้น หากภูมิภาคอาเซียนและประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อในเส้นทางดังกล่าว การลงทุนจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เป็นฐานการผลิตตั้งต้นขนาดใหญ่ในหลายอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการหลั่งไหลของประชากรที่อาจเกิดขึ้น ภูมิภาคอาเซียนและประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับสถานการณ์ดังกล่าว

Singapore’s experience in Smart Nation

นโยบาย “Smart Nation” ของสิงคโปร์มีเป้าหมายสำคัญ เพื่อสร้างให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมน่าอยู่และปลอดภัย และที่สำคัญคือสร้างโอกาสทางธุรกิจและส่งเสริมความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้ประเทศ มีเป้าหมายพัฒนา 5 ด้าน 1. การขนส่ง 2.ที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อม 3.ธุรกิจ 4.สุขภาพและสังคมผู้สูงอายุ 5.สาธารณูปโภค โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี Connecting everyone, everything, everywhere and all the time (E3A) หรือ “เชื่อมต่อทุกคน ทุกสิ่ง ทุกที่ และทุกเวลา” จัดตั้งสำนักงาน Smart Nation and Digital Government Office ขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ประสานงานและกำกับดูแลองค์กรที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยแนวคิดที่สิงคโปร์นำมาใช้เพื่อพัฒนาด้านดิจิทัล คือ

1.Design Thinking คือ กระบวนการคิดที่ใช้การทำความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง โดยเอาผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง นำเอาความคิดสร้างสรรค์และมุมมองจากคนหลาย ๆ สายมาสร้างไอเดีย แนวทางการแก้ไข และเอาแนวทางต่าง ๆ นั้นมาทดสอบและพัฒนา เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่ตอบโจทย์กับผู้ใช้และสถานการณ์นั้น ๆ

2.Maslow's Hierarchy of Needs การสร้างนวัตกรรมที่ประชาชนเป็นศูนย์กลาง คือการออกแบบที่ตอบโจทย์ความต้องการของมนุษย์ เช่น หากต้องการให้ผู้สูงอายุใช้โทรศัพท์มือถือ โดยจงใจเพื่อให้ก้าวทันโลกยุคใหม่นั้น อาจจะไม่ตอบสนองความต้องการ แต่ถ้าคิดในรูปแบบใช้เพื่อติดต่อกับลูกหลาน จะตอบสนองความต้องการด้านความรักและความเป็นเจ้าของ (belongingness and love needs) ของผู้สูงอายุ จะสามารถโน้มน้าวใจได้มากกว่า ตัวอย่างของแนวคิด Smart Nation เช่น

- ระบบดูแลผู้สูงอายุ Elderly Monitoring System (EMS) ติดเซนเซอร์เพื่อรายงานการเคลื่อนไหวของผู้สูงอายุ ถ้าไม่สามารถตรวจจับได้ในเวลาที่กำหนด ระบบจะแจ้งเตือนไปยังสมาชิกในครอบครัว หรือทีมแพทย์
- Healthcare Kiosk เครื่องตรวจร่างกาย เช่น เจาะเลือด วัดอุณหภูมิ วัดความดัน ด้วยตนเองเบื้องต้น ก่อนพบแพทย์
- ระบบ Tele-health ให้ผู้ป่วยปรึกษาแพทย์ได้จากที่บ้าน
- แอปพลิเคชันการเดินทางขนส่งสาธารณะ ที่ช่วยให้สามารถเดินทางไปยังจุดหมายที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว มีการคำนวณเส้นทางโดยใช้ Data Analytics รวมทั้งสามารถจองและชำระเงินค่าโดยสาร และตามติดตำแหน่งของรถผ่านระบบ GPS

เทคโนโลยีและนวัตกรรมกับการดูแลสุขภาพ ที่ Changi General Hospital มีการตั้งศูนย์นวัตกรรม (Centre for Innovation) เพื่อพัฒนานวัตกรรมทั้ง product และ process innovation ที่จะช่วยส่งเสริมให้การดูแลสุขภาพผู้ป่วยและสนับสนุนการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ให้ดียิ่งขึ้น โดยโรงพยาบาลแห่งนี้ได้มีการนำเทคโนโลยีประเภท Artificial intelligence (AI) มาใช้แทนแรงงานมนุษย์ เพื่อแบ่งเบาภาระงานที่ต้องใช้แรงงาน ทำให้บุคลากรทางการแพทย์สามารถใช้เวลาในการทำงานด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่าง AI ที่นำมาใช้ใน Changi General Hospital เช่น หุ่นยนต์ช่วยส่งเอกสาร เครื่องมือ และอาหารผู้ป่วย ไปยังแผนกต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีการใช้หุ่นยนต์ในการช่วยเหลือและฟื้นฟูร่างกายผู้ป่วย/ผู้สูงอายุด้วย ส่วนนวัตกรรมที่เกี่ยวกับขั้นตอนการในการปฏิบัติงานนั้น เนื่องจากสิงคโปร์นั้นมีพื้นที่จำกัด ประชาชนส่วนใหญ่จึงอาศัยอยู่ในที่พักของ Housing & Development Board (HDB) ซึ่งมีรูปแบบห้องที่คล้ายกันในทุกแห่ง ทางโรงพยาบาลได้จำลองห้องพักของ HDB ไว้ในโรงพยาบาล เพื่อให้ผู้ป่วยที่มาฟื้นฟูร่างกายและญาติผู้ดูแล ได้ลองใช้ชีวิตอยู่ในนั้นก่อนออกจากโรงพยาบาล 2-3 วัน เพื่อให้มั่นใจว่า หากผู้ป่วยและญาติออกจากโรงพยาบาลไปแล้วจะสามารถใช้ชีวิตได้เองตามคำแนะนำของแพทย์

ประโยชน์จากการไปศึกษา ฝึกอบรม ประชุม สัมมนา และดูงาน

ได้ทราบถึงนโยบายต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน เช่น นโยบาย OBOR ของจีน ทำให้เตรียมพร้อมในการรับมือดังกล่าว รวมทั้งได้เรียนรู้แนวทางในการพัฒนาประเทศสิงคโปร์ ซึ่งถือเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลที่ทันสมัย

ข้อเสนอเชิงนโยบายหรือการดำเนินการต่อกรมอนามัย/กระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข : OBOR จะส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรทั้งเข้ามาและออกจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อด้านสุขภาพในทางตรง เช่น การแพร่กระจายของโรคติดต่อ และทางอ้อมซึ่งเป็นผลมาจาก 1.โรคและพาหะของโรค ที่เกิดจากสภาวะโลกร้อนและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง จากการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรม 2.อุบัติเหตุที่เกิดจากการเดินทาง เนื่องจากระบบขนส่งที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ เช่น ประเทศไทยขับรถพวงมาลัยขวา ในขณะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนขับรถด้านตรงกันข้าม ดังนั้น รัฐบาลไทยโดยความร่วมมือของกระทรวงต่าง ๆ ทั้ง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรร่วมมือกันเพื่อเตรียมตัวรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

กรมอนามัย : ปัจจุบันกรมอนามัยให้ความสำคัญในการพัฒนานวัตกรรม ดังนั้นในการพัฒนานวัตกรรมให้เหมาะกับแต่ละกลุ่มวัย อาจนำแนวคิดการเอา “ผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง” มาใช้ โดยนำหลักการ Design Thinking และ Maslow's Hierarchy of Needs มาร่วมพิจารณาด้วยในการพัฒนานวัตกรรม

นางสาวรมน อัครสุต

30 เมษายน 2561